

“การสำรวจ ๕ ประการ”

เทศน์ที่ สถานปฏิบัติธรรมป่าวิเวกสิกขาราม อ.พล จ.ขอนแก่น

พระอาจารย์วิชัย กัมมสุทโธ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ (เช้า)

เมื่อวานนี้นะเมื่อวานนี้วันพระ เมื่อวานนี้เทศน์เรื่องการสำรวจกาย สำรวจวาจา
สำรวจใจ ที่นี้คำว่าสำรวจกับคำว่าบังคับ สองคำนี้มันต่างกันไหม (ต่างกัน) นั่นเองการ
สำรวจนี่จริงๆแล้วเราจะเข้าใจไปว่า การระวัง ระวังระวังเป็นการสำรวจ อันนั้นอย่าง
หนึ่งจริงๆการสำรวจนั้นมันต้องใช้หลายอย่าง พระพุทธเจ้าพูดถึงปาฏิโมกข์สำรวจ
คือสำรวจในศีลนั่นเอง คือข้อบัญญัติ อันนี้สำหรับคนที่ปัญญาอ่อนสุดไม่รู้อะไร เขาก็
บัญญัติไว้ก่อน ยังไม่รู้ผิดรู้ถูก ก็ทำไปตามที่ท่านบัญญัติก็ปลอดภัยหน่อย แต่ถ้ายึดถือ
เป็นของกูตัวกูขึ้นมาก็เป็นโทษ แต่ยังดีกว่าที่จะปล่อยเปะปะ ที่นี้การสำรวจตัวที่สอง
เขาเรียกสติสำรวจ คือสังวรนั่นเองภาษาบาลีนี้ การสำรวจตัวนี้สำรวจด้วยสติ สติระลึก
ตามดูตามรู้นั่นเอง ระลึกรู้นั่นเองตามทวารทั้ง ๖ ตาหูจมูกลิ้นกายใจ เวลาจะเดินจะเห็น
จะคู่จะเหยียดจะอะไรทุกอย่างนี้ตัวสติ ที่นี้เมื่อสติตามระลึกอยู่ตัวสัมปชัญญะมันจะมา
ความที่มันตั้งมันอยู่ในงานตรงนั้นนั่นล่ะตัวสมาธิ สติที่ต่อเนื่องตามระลึกอยู่ตลอดนั้น
คือความตั้งมั่นแห่งจิต คือตัวสมาธินั่นเอง เพราะเจตนาที่เป็นฝ่ายกุศล สัจจะที่เป็นฝ่าย
ความจริงนั้นมันตั้งมั่น ความตั้งมั่นแห่งจิตเหมือนจิตตะในอิทธิบาท ๔ ความตั้งมั่น
ไม่ทิ้งงานใส่ใจอยู่ในงานตลอด นั่นตัวสมาธิ เมื่อมันตั้งมั่นมันมีสติระลึกอยู่ มันไม่ไป
ทำเรื่องที่มันก่อความจิตใจตัวเองที่เป็นอกุศลนะ มันก็จะค่อยสงบตัวลง นี่เหตุนี้ตัว
ปัญญาตัวสัมปชัญญะก็จะตามมาเมื่อจิตมันตั้งมั่น เมื่อจิตตั้งมั่นไม่หลงไปเล่นในอารมณ์
พระพุทธเจ้าจึงตรัสไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย เธอจงฝึกสมาธิให้เกิด เมื่อสมาธิเกิดเธอย่อมรู้
เห็นตามความเป็นจริง คำว่ารู้เห็นตามความเป็นจริงตัวนี้นี้หมายความว่า ตัวสมาธินั้นนะ
เป็นตัวบาทเป็นความตั้งมั่น ความสมาธิตรงนี้ท่านจึงพูดมิจฉาสมาธิกับสัมมาสมาธิ
ความตั้งมั่นนี้มันตั้งถูกหรือตั้งผิด ถ้าความตั้งมั่นแห่งจิตที่มันถูกต้อง ตัวนี้มันจะต้อง
อาศัยสัมมาสติกับสัมมาทิฐิความเห็นที่ถูกต้อง ความเห็นที่ถูกต้อง เมื่อมีความเห็นที่
ถูกต้อง มีความดำริที่ถูกต้อง มีความระลึกที่ถูกต้อง สัมมาสมาธินี้จะเป็นตัวที่เกิดตั้งมั่นที่
ถูกต้อง เรียกว่าสัมมาสมาธิคือชอบ เมื่อตั้งมั่นที่ถูกต้อง สมาธิตัวนี้มันทำกิจที่ไม่หลง
ไปเล่นในอารมณ์แล้วยังไม่พอ มันยังมุ่งมั่นที่จะทำงานให้เสร็จสิ้น ไม่ท้อไม่ถอย มัน

เป็นความตั้งมั่นเป็นจิตตะตัวนั้นในอิทธิบาท ๔ จึงทำให้ความสำเร็จเกิดขึ้น เหตุนี้เมื่อมันตั้งมั่นสติตั้งมั่นสมาธิตั้งมั่น ตัวปัญญาอีกรอบหนึ่งจะกลับมาเป็นสัมมาทิฏฐิอีกรอบหนึ่ง แต่เป็นสัมมาทิฏฐิที่ละเอียดขึ้นไปอีก สัมมาทิฏฐิตรงนี้จะ เป็นสัมมาทิฏฐิที่จะปราบหยาบ คือละวางกิเลสทั้งหมด ละวางขั้น ๕ ทั้งหมด เหตุนี้สัมมาทิฏฐิตัวแรกที่เกิดก่อนให้สมาธิให้สติตั้งมั่นตรงนี้เป็นสัมมาทิฏฐิที่เป็นยังเป็นโลกียอยู่ แม้แต่เราผู้ถึงที่ครูบาอาจารย์แนะนำไป ความรู้เหล่านี้ยังเป็นโลกียอยู่ เพราะอะไร เพราะมรรคจิตผลญาณยังไม่เกิดในใจเรา แต่อาศัยความรู้ที่ถูกต้องตรงนี้ เข้าไปฝึกฝนอบรมเขาเรียกว่าปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติความรู้ที่ถูกต้องที่เราได้เรียนรู้ได้ฟังได้ย่นได้ฟังมาเขาเรียกว่าปริยัติ จึงเข้าไปสู่การปฏิบัติ เอาไปสำเนียงไปปฏิบัติ จึงเข้าไปสู่ปฏิบัติคือมรรคผลนิพพานนั่นเอง เหตุนี้เมื่อสมาธิสมาธิเกิด จิตนั้นไม่ลงไปเล่นในอารมณ์ที่ถูกรู้ มันย่อมสามารถจะวิจยแยกผู้รู้กับสิ่งที่ถูกรู้ออกจากกันได้ อันนี้เป็นบุพภาคเบื้องต้นเขาเรียกว่าแยกรูปแยกนาม เป็นบุพภาคที่จะเดินเข้าไปสู่การชักฟอก เหมือนคคิความในโลกนี้ คคิความในโลกนี้ต้องมีศาลเป็นผู้ตัดสิน ศาลเขาก็ทำตราชั่งไว้หลังบัลลังก์ใช้ใหม่ เคยเห็นไหม ทำไมเขาทำตราชั่งไว้หลังบัลลังก์ นั้นศาลสถิตยุติธรรม ศาลสถิตยุติธรรม คือคำว่าศาลสถิตยุติธรรม คือศาลคือผู้พิพากษาจะไม่เข้าข้างโจทก์หรือจำเลยจะตัดสินคคิความไปตามเหตุผลข้อมูล คือพยานทั้งของโจทก์และจำเลยมาชั่งน้ำหนักจึงเป็นตราชั่ง นี้แล้วจะตัดสินว่าฝ่ายใดผิดฝ่ายใดถูก ฉนั้นใครฉนั้น จิตตัวนี้จะต้องเป็นสมาธิ ผู้รู้กับสิ่งที่ถูกรู้มันรวมลงไปแยกรูปแยกนามออก เมื่อมันแยกรูปแยกนามออก มันจึงไม่ลงไปเล่นในสิ่งที่ถูกรู้ มันรู้ความจริงอันหนึ่งขึ้นมาว่า ผู้รู้กับสิ่งที่ถูกรู้มันเป็นคนละส่วนกัน มันไม่ใช่สิ่งเดียวกัน เมื่อมันรู้ความจริงขึ้นมา ตัวนี้มันจะแยก เมื่อแยกออกมันจึงไปศึกษาวิจยกายใจขั้น ๕ หรือสติปัญญา ๔ กายเวทนาจิตธรรม ตามความเป็นจริงนั่นเอง เพราะจิตปฐมจิตตัวนี้เป็นปฐมจิตที่เข้าสู่ความเป็นกลาง เมื่อจิตนี้เข้าไปสู่ความเป็นกลางเหมือนผู้พิพากษา ที่ไม่ลำเอียงเข้าโจทก์กับจำเลย ย่อมจะสามารถตัดสินคคิความตรงตามความเป็นจริงตรงนั้น ตามเหตุผลตามพยานตรงนั้น เหตุนี้ตรงนี้จะต้องอาศัยความรู้ที่ถูกต้อง ได้ย่นได้ฟังเป็นสัมมาทิฏฐิเข้าไป แล้วเอาไปประพฤติปฏิบัติไปเจริญ เมื่อเจริญขึ้นมาปฏิบัติขึ้นมาเขาเรียกภาวนา จนความรู้ที่ตรงนี้ก่อนเนื่องเป็นความรู้เป็นความเห็นที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง มันจะไปละกิเลสออกไปความเห็นผิคนั่นเอง ความหลงอวิชชานั้นเอง ที่หลงสำคัญว่าขั้น ๕ นี้เป็นของเรา เป็น

เราเป็นตัวตนของเรา ความลำเอียงมันจึงเกิดอยู่ตลอด เพราะมันหลงชั้น ๕ เป็นของ เรา เป็นเรา เป็นตัวตนของเรา เมื่อมันหลงเช่นนี้มันจึงไม่มีทางที่จะออกจากมันได้ สัตว์ โลกทุกหมู่เหล่าไม่สามารถจะออกจากชั้น ๕ นี้ได้ เพราะมันหลงมันสำคัญผิดว่าชั้น ๕ นี้เป็นของเรา เป็นเรา เป็นตัวตนของเรา เมื่อมันหลงสำคัญผิดตรงนั้นแล้วจะออกจาก มันได้อย่างไร เพราะมันเป็นตัวมัน มันจึงเป็นความยากอยู่ตรงนี้ นี่มันจึงเป็นความยาก อยู่ตรงนี้ ที่บ่นกันว่ายากมันยากอยู่ตรงนี้ แต่ความยากตรงนี้ก็กลับเป็นความง่าย เพราะสา สนธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์บัญญัติธรรมออกมา ทำสิ่งที่ยากให้เป็นสิ่งที่ ง่าย ทำสิ่งที่ลึกให้เป็นสิ่งที่ตื้น จึงไม่เหลือวิสัยที่เราจะรู้เราเห็นได้ อาศัยว่าจะมีผู้ใดที่จะ แนะนำให้เห็นให้เข้าใจง่ายๆต่างหาก ท่านจึงบอกว่า ภิกษุทั้งหลาย บุคคลในโลกนี้นี้ ไม่ได้คบสัตบุรุษ ไม่ได้ฟังธรรมของสัตบุรุษ ไม่ได้รับคำแนะนำธรรมของสัตบุรุษ จึง ไม่เห็น นี่ตัวนี้ต่างหาก แต่ถ้าได้ยินได้ฟังธรรมของสัตบุรุษ ได้รับคำแนะนำธรรมของ สัตบุรุษ เรื่องยากเลยเป็นเรื่องง่าย ไม่ใช่เรื่องเหลือวิสัย ถ้าเรารู้เหตุรู้ผลรู้ช่องทาง เหมือนเราจะมาจากกรุงเทพฯมาเมืองพล ถ้าเรารู้ทางดีแล้วเคยไปคล่องแคล่วแล้ว มา ลำบากไหม แล้วต้องถามเขาไหมไปหาตรงไหน ขับมาเลยปัดเลย ทางใกล้ทางไกลรู้ หมดใช่ไหม ทางโค้งทางตรงก็รู้หมด ฉันทโคฉันทนั้น ถ้าเรารู้ตัวนี้แล้วเป็นเรื่องง่ายไม่ใช่ เรื่องยาก ความเห็นว่ายากจึงเป็นความเห็นที่ปิดกั้นตัวเองอีก เพราะแม้แต่ความเห็นว่ายาก ก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วดับไป เป็นสังขารชั้นธัมมหนึ่ง ไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ ตัวตนของเรา เมื่อมันไม่ใช่ของเราก็ไม่จำเป็นต้องเชื่อมั่นต้องตามมัน เมื่อการที่ไม่เชื่อ มันไม่ตามมัน ความว่ายากมันก็เลยไม่มีอยู่ในใจ ความว่ายากไม่มีอยู่ในใจ ผลที่จะ ตามมาจากคำว่ายากก็ไม่มี เข้าใจยัง ถ้าคำว่ายากมีอยู่ในใจ ผลที่ตามออกมาจากคำว่า ยากก็จะมีมหาศาล แล้วการปฏิบัตินั้นก็ยากจริงๆ เพราะไอ้คำว่ายากในใจตัวนั้น มัน เป็นทิวทัศน์ที่กั้นให้เราไม่สามารถบรรลุธรรมได้ เขาเรียกว่าธรรมที่เนิ่นช้า พระผู้มีพระ ภาคเจ้าตรัสไว้ ธรรมที่เนิ่นช้าคือตัณหา ทิฏฐิ มานะ ตัวทิวทัศน์ความเห็นตัวนี้มันกั้นเอาไว้ เหตุนั้นสติปัญญาถ้าแทงไม่ทะลุมัน มันก็เลยเห็นว่ายากใช่ไหม ทีนี้ถ้ามีผู้แนะนำอย่างนี้ แทะตัวมันเลย จบเลย แทะตัวมันแล้วจบเลยนะ แล้วตัวนี้ล่ะจะเข้าสู่โศคาปัตติมรรค โศคาปัตติผล การบรรลุพระโศคาบันไม่ใช่เรื่องยาก แล้วก็ไม่ใช่เรื่องลำบาก แล้วก็ ไม่ใช่เรื่องที่เนิ่นช้า เป็นการบรรลุชั่วขณะจิตเดียวนี้ ขณะจิตเดียวขณะในพระไตรปิฎก เขียนไว้ในพระอภิธรรม ไม่ได้บรรลุเนิ่นช้าณะการพูดอยู่อย่างนี้ยังช้ากว่า อยู่ว่าผู้หนึ่งมี

ความเห็นที่ถูกต้องใหม่ ประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องใหม่ เมื่อมีเหตุย่อมมีผล เมื่อไม่มีเหตุก็ไม่มีผล เมื่อมีเหตุนี้เกิดสิ่งนี้จึงมี เมื่อเหตุนี้ดับสิ่งนี้จึงดับ เมื่อไม่มีเหตุนี้สิ่งนั้นจึงไม่มี อันนี้เป็นเรื่องของเหตุปัจจัย เหตุนี้พระอัสสชิแสดงธรรมต่อพระสารีบุตร ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ พระตถาคตเจ้าตรัสเหตุแห่งธรรมนั้น และความดับแห่งธรรมนั้น เหตุนี้ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ เมื่อเหตุดับผลก็ดับ นี้แก่นั่นนะพระสารีบุตรสำเร็จพระโสดาฯ ท่านแทงทะลุเข้าไปถึงข้างในหมด แค่ว่าโยคเดียวนั้นนะสำเร็จเป็นพระโสดาฯ เพราะมันไม่ยากให้เข้าใจว่ามีเหตุ เหตุถูกผลถูก เหตุผิดผลผิด ทำดีได้ดี ทำไม่ดีได้ไม่ดี นี่คือกฎแห่งกรรม เขาเรียกว่ากฎธรรมชาติ ถ้าพูดภาษาพระเขาเรียกว่าชัมมะภูตัตตา(ความตั้งอยู่แห่งธรรมดา) ชัมมะนิยามะตา(ความเป็นกฎตายตัวแห่งธรรมดา) เป็นกฎแห่งธรรมชาติ เป็นกฎแห่งการตั้งอยู่ของเหตุปัจจัย แล้วก็ดับไปตามเหตุปัจจัยที่มันดับ อันนี้พูดภาษาพระมันจะวุ่นวาย เอาภาษาง่ายๆเราเนี่ย เหตุนี้ไม่ใช่เรื่องยาก การที่ไปคิดว่ายากเป็นการก่อเรื่องก่อราวให้ตัวเอง เป็นการสร้างกรรมให้ตัวเองนั่นเอง แม้แต่การปฏิบัติ ความรู้สึกเหล่านี้มันก็รู้สึกเป็นของกูตัวกูมาตลอด เป็นตัวตนตลอดเรื่อยๆ เวลามันขึ้น แม้แต่ความรู้สึกเหล่านี้ก็ไม่ใช่ตัวเรา ไม่ใช่ของเรา การไปตามมันไปตลอด แล้วไปทำตามมันตลอด มันก็เลยเป็นความเห็นผิด เหมือนคำว่ายากนี่มันฝังอยู่ในใจ พอรู้สิ่งใดขึ้นมามันก็ว่ากูรู้ มันก็เป็นคำหนึ่งที่ฝังในใจเหมือนคำว่ายาก กูคิด กูจำ กูกิน กูดื่ม กูนอน กูนั่ง กูยืน กูพูด มันเอาเข้าไปอยู่ในนั้นตลอด เหมือนคำว่ายาก พออะไรก็จะยากขึ้นมาก่อนแล้ว นั่นมันเป็นความเห็นที่ผิดจริงๆมันไม่มี กูกิน กูนั่ง กูนอน กูคิด กูพูด กูชอบ กูอะไรมันไม่มีสักอย่าง มันมีแต่ธรรมชาติหนึ่งมีเหตุเป็นแดนเกิด ตั้งอยู่เพราะเหตุตั้งอยู่ เมื่อเหตุดับมันก็ดับไปตามเหตุ เหมือนรูปนี้ มันเป็นธรรมชาติหนึ่งเมื่อมีพ่อแม่ผสมสุกัน มีไข่อสุจิผสมกัน มีตัวอ่อนเกิดขึ้น มีอาหารเลี้ยงตัวอ่อนทางรก คลอดออกมาที่อศัยอาหารคาวหวาน อศัยการเลี้ยงดูของพ่อแม่และญาติพี่น้องจนเติบโตขึ้นเมื่อเติบโตก็ต้องอศัยการกินการอะไรหากิน หาข้าวหาอะไรเข้าปากเข้าท้องตัวเองเป็นเหตุใช่ไหม ใช่ไหม มันจึงเจริญเติบโตขึ้นมาจึงตั้งอยู่ ถ้าเราไม่กินข้าวกินน้ำไม่หายใจ คูสิ มันจะตั้งอยู่ไหม นั่นละคือเหตุ เมื่อเหตุยังอยู่ ความตั้งอยู่แห่งธรรมนั้นคือรูปนั้น ย่อมยังคงอยู่ จริงไหม นั่นฉันทันนั้น เวทนาเหมือนกัน เอาเวทนาง่ายๆสุขทุกข์เฉยๆ เวลาเจ็บนั้นป่วยนี้ขึ้นมาเจ็บไหม ใช่ไหม หรือมีบาดแผลมันเจ็บไหม นั่นละมันมีเหตุ เหตุคือการไม่สมดุลของธาตุเขา ของรูปนั่นเอง เขาเรียกว่าเป็นโรค เมื่ออาการ

สมคุดมันอากาศสบายอะไร ถ้าธาตุมันสมคุดกัน มันก็ไม่ร้อนไม่หนาวมันก็สบายเป็นสุขเวทนาใช่ไหม ถ้าแดดร้อนๆไปอยู่กลางแจ้งเปรี้ยงๆๆ เสียเหงื่อมากอะไรมากแดดร้อนมันก็เป็นทุกขเวทนา นั่นมันมีเหตุมีปัจจัย สิ่งที่มีเหตุมีปัจจัยเหล่านี้จะเป็นของเราได้อย่างไร เป็นเราได้อย่างไร เป็นตัวตนของเราได้อย่างไร บังคับไม่ให้มันเหนียวได้ไหมไปอยู่กลางแจ้งเปรี้ยงๆ ไม่ให้มันร้อนได้ไหม ก็ไม่ได้ เมื่อบังคับมันไม่ได้มันจะเป็นของเราได้อย่างไร เวทนานั้นก็เป็นเรื่องเหตุปัจจัย รูปมันก็ไปตามเหตุปัจจัย สัญญา ความจำเหมือนกัน เมื่อรู้สิ่งใดก็ต้องจำสิ่งนั้น เมื่อไม่รู้จะให้จำได้ไหม สัญญาจึงมีเหตุเป็นแดนเกิด ใจใหม่ บางครั้งอยากจำได้ เรื่องนั้นอยากจำได้ทำไมจำไม่ได้ เพราะมันเป็นอนิจจัง มันไปตามเหตุปัจจัยของมันของธาตุของขันธ์ ถ้าคิดถึงมันบ่อยๆจำมันบ่อยๆ เหมือนมนต์นะ มาสาธยายมันบ่อยๆมันก็จำได้ดีใจใหม่ ถ้าทิ้งไว้เป็นปีๆจะมาระลึกจำมันบางทีจำไม่ได้ใจใหม่ นั่นละสัญญามีเหตุมีปัจจัยไหม บังคับให้มันจำได้ไหม ก็ไม่ได้ ถ้าสาธยายจนคล่องแคล่วทุกวันทุกคืนจะบังคับให้มันไม่จำได้ไหม ก็ไม่ได้ นั่นละมันมีเหตุมีปัจจัย แล้วจะเป็นของเราได้อย่างไร ความคิดเหมือนกัน คิดเรื่องอะไรก็ขึ้นกับความจำ เหตุนี้มันมีเหตุของมันอยู่ คิดเหมือนกัน ถ้าไม่มีข้อมูลไม่มีความจำไม่มีความรู้จะไปคิดได้ไหม หือ อย่างโยมไม่รู้จักเมืองพล โยมจะไปคิดเรื่องเมืองพลได้ไหม โยมก็ต้องรู้จักเมืองพล จะรู้ทางตาหรือรู้ทางหู มันก็คือความรู้ อันหนึ่ง ความรู้เหมือนกัน ถ้าไม่มีรูปกระทบตาจะรู้ทางตาได้ไหม ไม่มีเสียงกระทบหูจะรู้ทางหูได้ไหม แม้แต่มีรูปปรสกลืนเสียงสัมผัส แต่ถ้าไม่มีตาหูจมูกลิ้นกายจะรู้ไหม นั่นละความรู้มันมีเหตุปัจจัยคือตาหูจมูกลิ้นกายใจ และกิริรูปสกลืนเสียงสัมผัส ธรรมารมณ์เป็นเหตุนั่นเอง มันจึงรู้ เมื่อรู้แล้วความรู้นี้จะเป็นอย่างเราได้อย่างไร รู้เรื่องใดจะเป็นเรารู้ได้อย่างไร นั่นละมันหลง มันหลงตั้งแต่เกิด มันสอนผิดตั้งแต่เกิดนะ ตั้งแต่เด็กเล็กๆสังเกตดูได้เลย พ่อแม่พี่น้องทุกคนแม้แต่ตัวมันเองก็เรียนรู้ของมัน สัมผัสบ้างอะไรบ้างฟังทุกอย่าง เมื่อสอนมาผิดๆมันก็สำคัญว่าเป็นของกูตัวกู เป็นความหลง แท้จริงมันไม่มี แล้วความสำคัญของกูตัวกูนี้ก็ฝังในไหน ฝังอยู่ในสัญญาเหมือนฮาร์ดดิสก์นะ เก็บแอมโมรีไว้ในฮาร์ดดิสก์ ทีนี้ถ้าลบฮาร์ดดิสก์ทั้งหมดฟอร์แมตทั้งหมดละ ข้อมูลไม่มีแล้วจะมีของกูตัวกูใหม่ เข้าใจยังวิธีฟอร์แมตมัน วิธีฟอร์แมตให้พิจารณาตรงนี้ รูปมันเกิดตามเหตุปัจจัย เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณมันมีเหตุเป็นแดนเกิด มันดับไปตามเหตุ แล้วจะเป็นของเราใหม่ เป็นเราเป็นตัวตนของเราอย่างไร เมื่อ

พิจารณามันบ่อยๆเห็นมันบ่อยๆ พิจารณามันบ่อยๆมันจึงเกิดการอะไร เปลี่ยน
ความเห็นใหม่เข้าไป เป็นความเห็นที่ตรงตามความเป็นจริงเขาเรียกสังขธรรม เป็น
สัมมาทิฏฐินั่นเอง ความเห็นที่เปลี่ยนเข้าไปตรงนี้ มันเห็นรูป เวทนา สัญญา สังขาร
วิญญาณไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ตัวตนของเรา แล้วมันจะไปมีอุปาทานได้อย่างไร
เพราะข้อมูลในฮาร์ดดิสก์ถูกลบทั้งหมดแล้ว มันก็ทำงานด้วยฐานข้อมูลนั้นไม่ได้แล้ว
มันเป็นข้อมูลใหม่ที่เป็นสังขธรรมที่เป็นความจริงด้วยนะ ไม่ใช่เราไปสร้างนะ มัน
ไม่ใช่ของเรา เพราะเราก็ไม่ได้ไปสร้างว่ามันไม่ใช่ของเรา แต่ความจริงมันคือมันไม่ใช่
ของเราอยู่แล้ว เราไม่ได้สร้างความจริงเหล่านี้ มันมีอยู่แล้วเพียงแต่เราถูกปกปิดด้วย
ความหลง เมื่อเราเปิดความหลงออกชะความจริงก็จะขึ้นมา เหตุนั้นถ้าเราฟอร์แมต
ข้อมูลเก่าทิ้งทั้งหมด เอาข้อมูลใหม่ไปมันเลยเป็นเรื่องง่ายใหม่ แต่ใช้เวลาเท่านั้น เข้าใจ
ยังที่นี่ สิ่งนี้เป็นเรื่องง่ายๆ เหตุนั้นการที่อาตมาพูดให้ฟังอย่างนี้ ให้เข้าใจความจริง
ของสิ่งเหล่านี้ อันนี้คือการสำรวมใจนะ ใจตัวนี้ต้องสำรวมด้วยความรู้ความเห็นที่
ถูกต้อง นี่ละคือการสำรวมใจ เมื่อสำรวมใจแล้วเมื่อจะพูด ความรู้ความถูกต้องสติตัว
นั้นนะ สมาธิตัวนั้น ปัญญาตัวนั้นมันก็จะออกมาตามมาสำรวมวาจาตนเอง เมื่อมันจะ
กระทำอะไร ความรู้ที่ถูกต้องสติสมาธิตัวนั้นมันก็จะมาสำรวมกายนั่นเอง เพราะ
กายกรรมวจีกรรมมันออกจากมโนกรรม ออกจากความรู้ความเห็นนั้นถูกหรือผิด ตัวนี้
ต่างหาก เหตุนั้นการสำรวมกายวาจาใจ จึงเป็นการไม่ให้ช่องทางของอวิชชาดำเนินไป
ได้ การที่อวิชชาไม่สามารถดำเนินไปได้เปรียบเสมือนว่า ไม่ได้ให้อาหารอวิชชา เมื่อ
อวิชชาไม่ได้อาหารเหมือนเสือนี่ ขังมันไว้ในกรงขังเหล็ก อ้อทุกประตูไว้หมด ไม่ให้
อาหาร มันจะมีพลังขนาดไหนกรงนั้นแน่นหนามาก มันจะอาละวาดขนาดไหน มันจะ
ดิ้นรนขนาดไหน กรงก็ไม่สามารถเปิดออกได้ มันก็กระทบกระทั่งจะกัดกรงกัดอะไรก็
แล้วแต่ จะชนจะอะไรก็แล้วแต่ มันก็เจ็บตัว เมื่อมันเจ็บตัวมันไม่ได้อาหารมันยังดิ้นรน
เมื่อมันดิ้นรนไปอาหารไม่ได้สุดท้ายมันก็หมดกำลัง เมื่อมันหมดกำลังมันก็ค่อยๆโรยริน
แต่สุดท้ายมันก็ตาย เหตุนั้นการสำรวมกายวาจาใจ จึงเป็นการไม่ให้อาหารแก่อวิชชา
นั่นเอง การสำรวมตัวนี้ต้องสำรวมด้วยสติ ต้องสำรวมด้วยปัญญาคือความรู้ที่ถูกต้อง
เหตุนี้พูดมา ๓ อย่าง ให้รู้ข้อบัญญัติ อันนั้นเป็นเบื้องต้นแรกคือศีล แล้วท่านยังมีการ
สำรวมท่านยังพูดไว้อีก ๒ ข้อ คือวิริยสำรวม วิริยสังวร ขันติสังวร ก็คือการที่เมื่อเรา
เข้าใจทุกอย่างแล้ว มีสติมีปัญญาตรงนั้นแล้วนี่ มันก็ต้องมีความเพียรในนั้น ถ้าเราทำ

มุ่งมั่นอยู่ตรงนั้นก็คือ คำว่าวิริยะนั่นล่ะคือตัวสมาธิ ความมุ่งมั่นไม่ทิ้งงานนั่นเอง มันจึงเป็นวิริยสังวร แต่การสำรวมสังวรตรงนี้ สภาวธรรมมันต้องทั้งหนักทั้งเบา มันต้องเกิดเมื่อมันเกิดมา มันต้องใช้อะไร ขันติคือความอดทนนั่นเอง คือขันติคือความสังวรนั่นเอง เหตุนั้นสังวร ๕ ท่านจึงกล่าวไว้ มันมี ๕ ข้อ เหตุนั้นสังวร ๕ นี้พูดเป็นนามธรรม แต่พูดถึงภาคปฏิบัติก็คือการสำรวมกาย สำรวมวาจา สำรวมใจ จะพูด จะพูดไปเพื่อประโยชน์ หรือเพื่อโทษ เพื่อความเป็นของกูหรือตัวกู หรือเพื่อการละของกูตัวกู จะทำ ทำเพื่อประโยชน์หรือเพื่อโทษ ทำเพื่อละของกูตัวกูหรือทำเพื่อเพิ่มของกูตัวกู จะคิดจะนึก คิดคิดไปเพื่อประโยชน์หรือเพื่อโทษ คิดไปเพื่อของกูตัวกูอหังการมมังการ ตัณหา ทิฏฐิมานะ หรือความโลภ ความโกรธ ความถือตัวถือตน ความลบหลู่คุณท่าน ความมักโกรธ จะคิดไปเพื่อนั้นหรือว่าจะคิดด้วยความไม่มีของกูตัวกู ละโลกโกรธหลง ตัวนี้ต่างหาก เมื่ออะไรขึ้นมาสติสัมปชัญญะมันจะต้องตามวิจย ตามดู ตามรู้ ตามพิจารณามัน เมื่อตามรู้ตามพิจารณามันย่อมเห็นว่า อันนี้เป็นไปเพื่ออะไร อันนี้เป็นไปเพื่ออะไร เพื่อโลกโกรธหลง หรือเพื่อละโลกโกรธหลง เมื่อรู้ว่าสิ่งนี้เป็นไปเพื่อโลกโกรธหลงก็ถามดูว่า เจตนาเรา ปฏิบัติธรรมเพื่อความทุกข์หรือเพื่อความดับแห่งทุกข์ แล้วเราต้องการความดับแห่งทุกข์ เราไปทำเหตุคือโลกโกรธหลงคืออวิชาเกิดขึ้น ความทุกข์จะดับไหม เมื่อมีเหตุนี้อยู่ก็ต้องมีผล เมื่อมีโลกโกรธหลงเป็นเหตุ ความทุกข์ก็ต้องเป็นผลตามมา เมื่อโลกโกรธหลงดับ ความทุกข์ก็ดับ เมื่อมีสิ่งนี้ย่อมมีสิ่งนี้ เมื่อไม่มีสิ่งนี้ก็ย่อมไม่มีสิ่งนี้ ไซ้ใหม่ เหตุนั้นนะแล้วก็ตามวิจย มันมีสิทธิ์ที่จะโกรธ มีสิทธิ์ที่จะหลง เพราะมันยังโลกโกรธหลงมันยังครอบงำขันธ์นี้อยู่ อวิชายังครอบงำขันธ์นี้อยู่ แต่ผู้มีปัญญาให้รู้เท่าทันแล้วละมัน แม้แต่โลกโกรธหลงมันก็ไม่ไซ้ของเรา พระองค์เรียกว่าอวิชาธาตุ มันเป็นธาตุ คำว่าธาตุก็ไม่ไซ้ของเรา เป็นแค่สภาวธรรมอันหนึ่ง ถ้าเราเข้าใจตรงนี้เป็นเรื่องง่าย แม้แต่โลกโกรธหลง แม้แต่ขันธ์ ๕ ที่กอบด้วยอวิชา ขันธ์ ๕ ก็ยังเป็นกลาง แม้แต่ขันธ์ ๕ นั้นสติปัญญาไซ้ ขันธ์ ๕ ก็ยังเป็นกลาง เพราะมันไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่ได้ว่าฉันจะให้แต่สติปัญญาไซ้ ฉันไม่ให้อวิชาไซ้ หรือมันไม่เลือกว่าฉันให้แต่อวิชาไซ้ ไม่ให้สติปัญญาไซ้ เมื่อมันให้ทั้งสองฝ่าย นั่นล่ะมันไม่เลือกที่รักมักที่ชัง มันคือมันความเป็นกลาง คำว่าเป็นกลางก็ไม่ไซ้ของใคร แล้วเราจะไปกล่าวดูว่าขันธ์ ๕ เป็นของเราได้อย่างไร เมื่ออวิชาไซ้อยู่ความเป็นกลางของขันธ์ ๕ นั้นก็ยังไม่ได้อภัยไปไหน เมื่อไม่ให้อภัยไปไหนเราจะกล่าวดูจะไปเชื่อว่าขันธ์ ๕ นั้นเป็นของเราได้อย่างไร

ตามที่วิชามันแสดงตัวอยู่ขณะนั้น แคนันละมันละความหลงที่จะทำตามมันแล้วเห็นใหม่ เมื่อตัดเหตุมันตรงนั้นแล้ว เมื่อเท่าทันมันตรงนั้นแล้ว เหตุต่อก็ไม่มี สุดท้ายจนเมื่อไหร่ที่เราลบฟอร์แมตข้อมูลในฮาร์ดดิสก์หมด มันก็ไม่มีเรื่องที่จะต้องเกิดแล้ว ตราบใดที่มันยังมีเรื่องที่เกิดอยู่ ก็ให้รู้เท่าทันว่ามันแค่ข้อมูลอันหนึ่งในฮาร์ดดิสก์ เข้าใจยัง มันก็คือขั้น ๕ อันหนึ่งไม่ใช่ของเรา แม้แต่ความรู้สึกที่เป็นตัวตน ความรู้สึกที่เป็นทุกข์ขั้นก็ไม่ใช่เราทุกข์ ตัวตนความรู้สึกที่เป็นตัวตนก็ไม่ใช่เรา เป็นเรื่องของขั้น เข้าใจยังเป็นเรื่องของขั้น คือรูปขั้น เวทนาขั้น สัญญาขั้น สังขารขั้น วิญญาณขั้น คำว่าขั้นนั้นเป็นอนัตตาเป็นของกลาง ไม่ใช่ของเรา นี่แล้วมันจะออกช่องไหน อาตมาให้ปิดมันทุกช่องเลยเห็นใหม่ มันจึงเป็นเรื่องง่ายนะ ง่ายมากนะ เพราะมันออกช่องไหนก็ให้เครื่องมือไปปิดช่องมันไว้หมด เมื่อมันไม่มีที่ออกไม่มีช่องออก เคี้ยวมันก็ผอมแห้งตาย ไม่มีอาหารกิน เข้าใจยัง หือ นี่ทักษะให้ฟังง่ายๆ ทีนี้คนฟังไม่ง่ายเพราะอะไร เพราะคนนั้นไม่เอาธรรม ไม่ใส่ใจในตัวเอง ไม่รักตัวเอง ไม่เคารพตัวเอง คูหมิ่นเหยียดหยามตัวเอง เพราะอะไร เพราะไม่เคารพตัวเอง คูหมิ่นเหยียดหยามตัวเอง ทำไมถึงพูดประโยคนั้นโยมรู้ใหม่ เพราะมนุษย์สมบัติเป็นสมบัติอันเลิศอันประเสริฐ เป็นของที่ทำไต่ยาก นี่เป็นพุทธพจน์นะ ไม่ใช่อาตมาพูดเองนะ มนุษย์สมบัติเป็นภูมิที่จะเข้าสู่สวรรค์สมบัติ พรหมสมบัติ นิพพานสมบัติ ภูมิอื่นยากที่จะเข้าถึงได้ แล้วเราเหยียบย่ำภูมินี้เพื่อไปสู่อบายภูมิละ คูหมิ่นตัวเองใหม่ เหยียดหยามตัวเองใหม่ หือ เพราะเขาให้มาแล้วว่า ต้นทุนตัวนี้จะให้ไปสู่สวรรค์ พรหมโลกหรือนิพพานแล้วแต่เจตนาเรา แต่เราไม่ไป เอาไปนรก เอาไปสัตว์เดรัจฉาน เอาไปเปรตอสุรกาย ก็เลยเหยียบย่ำของที่มีค่าเหมือนไก่ได้พลอย ก็คือเหยียดหยามตัวเองคูหมิ่นตัวเอง คนที่คูหมิ่นตัวเองเหยียดหยามตัวเองได้แล้วจะหาใครเคารพคนนั้น มนุษย์ก็ไม่เคารพเทวดาก็ไม่เคารพ เพราะเขาไม่มีสติปัญญา ไม่เห็นคุณค่าของมนุษย์สมบัติ พูดโดยสมมติว่าตัวเอง จริงๆไม่ใช่ตัวเอง แต่พูดโดยสมมติ คือสมบัติอันหนึ่ง ขั้น ๕ ตัวนี้เกิดขึ้นมาด้วยสมบัติอันหนึ่ง ด้วยบุญกุศลอันหนึ่งเฉยๆ มีเหตุเป็นแดนเกิดอีก เข้าใจยังทีนี้ เหตุนั้นถ้าเราเข้าใจอย่างนี้จึงพยายามฝึกสติให้มาก จะเดินจะเหินจะคู่จะเหยียดให้ตามระลึกรู้หมด แล้วเอาความเห็นที่ถูกต้องเข้าไป เท่านั้นนะ รู้สิ่งใดไม่ใช่ของเรา รู้ไม่ใช่เพื่อยินดียินร้าย รู้ทุกอย่างเพื่อให้รู้แก่เหตุปัจจัยของสภาวะธรรมนั้น ให้ปฏิบัติให้เหมาะสมต่อสภาวะธรรมนั้นหรือสถานการณ์นั้น ไม่ใช่เพื่อยินดียินร้าย นั่นละรู้ นั่นละเป็นกลาง ไม่มีของใคร เข้าใจ

ไหม เหตุนี้ให้ระลึกแค่นี้ แค่ระลึกแค่นี้เท่านั้นแล้วมันจะปะทะปะทั้งทุกอย่างไปหมด แล้วให้รู้ว่าขั้น ๕ เป็นของกลาง แม้แต่มันโลกโกรธหลงขึ้นมาก็ไม่ใช่ของเรา อย่าตามมัน เป็นผู้ดูอย่างเดียว คือตัวสตินั่นเอง สติจะทำหน้าที่ระลึกูทั้งกุศลและอกุศล แล้วก็ไม่ต้องไปเล่นทั้งกุศลและอกุศลนั้นเป็นสัมมาสมาธิ แล้วจะเห็นความจริงของกุศลและอกุศลทั้งหลาย มีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา มีความดับไปเป็นธรรมดา เกิดขึ้นตามเหตุปัจจัย ดับไปไปตามเหตุปัจจัยที่มันดับ จึงเป็นอนัตตา ไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ตัวตนของเรา เมื่อเห็นเช่นนี้ จิตจะปล่อยวางของกูตัวกูไปเรื่อยๆ เห็นตรงไหนมันก็วางตรงนั้น เห็นตรงไหนมันก็วาง ยิ่งวางเท่าไรยิ่งเบาเท่านั้น สติปัญญายิ่งเบิกบาน ยิ่งแจ่มใส ยิ่งละเอียด ยิ่งสว่างขึ้นมากเท่านั้น เข้าใจยัง วันนี้พูดแล้วพอแล้วนะ จะได้ฉันท้า.